

OVERSCHADUWD DOOR KUNSTLICHT : WAAROM GLIMWORMEN MOEILIJK PAREN MET HET LICHT AAN.

door Mira Van den Broeck

10/02/2024 ANKONA studiedag

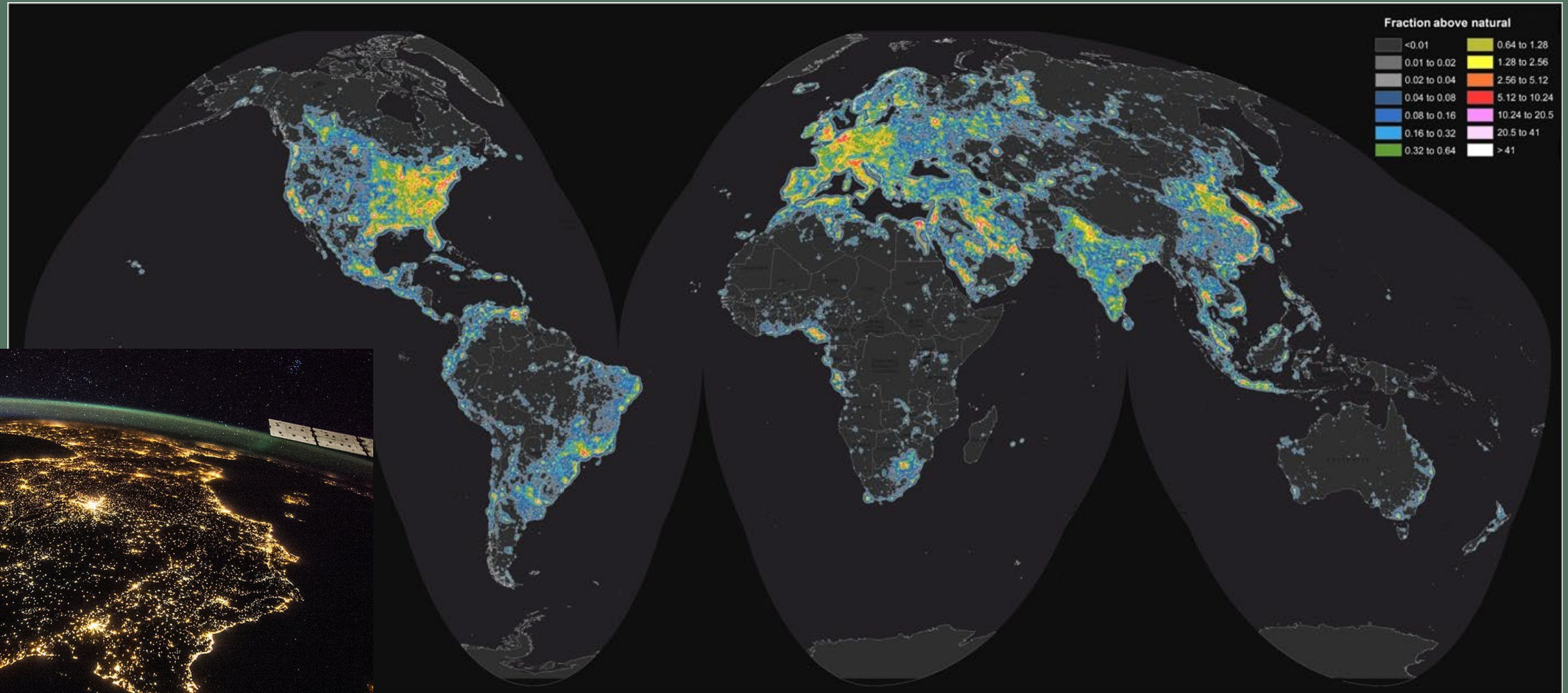
Onder toezicht van Prof. Erik Matthysen & dr. Raphaël De Cock

University of Antwerp
Evolutionary Ecology Group

Context : lichtvervuiling

(Falchi et al. 2016)

Oorsprong van lichtvervuiling

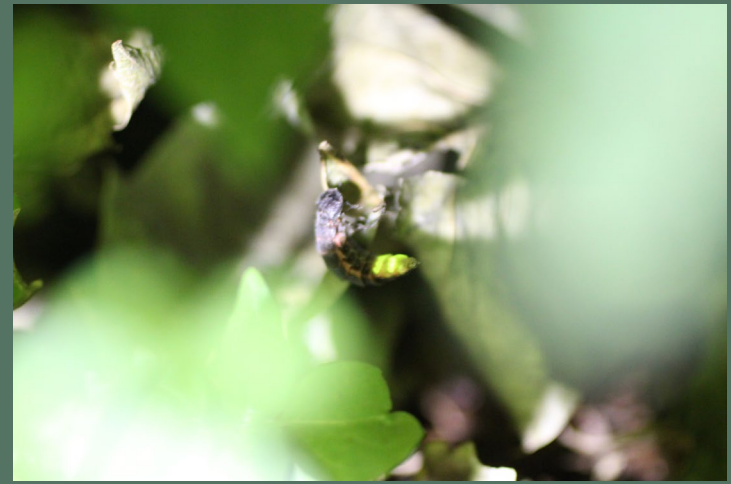
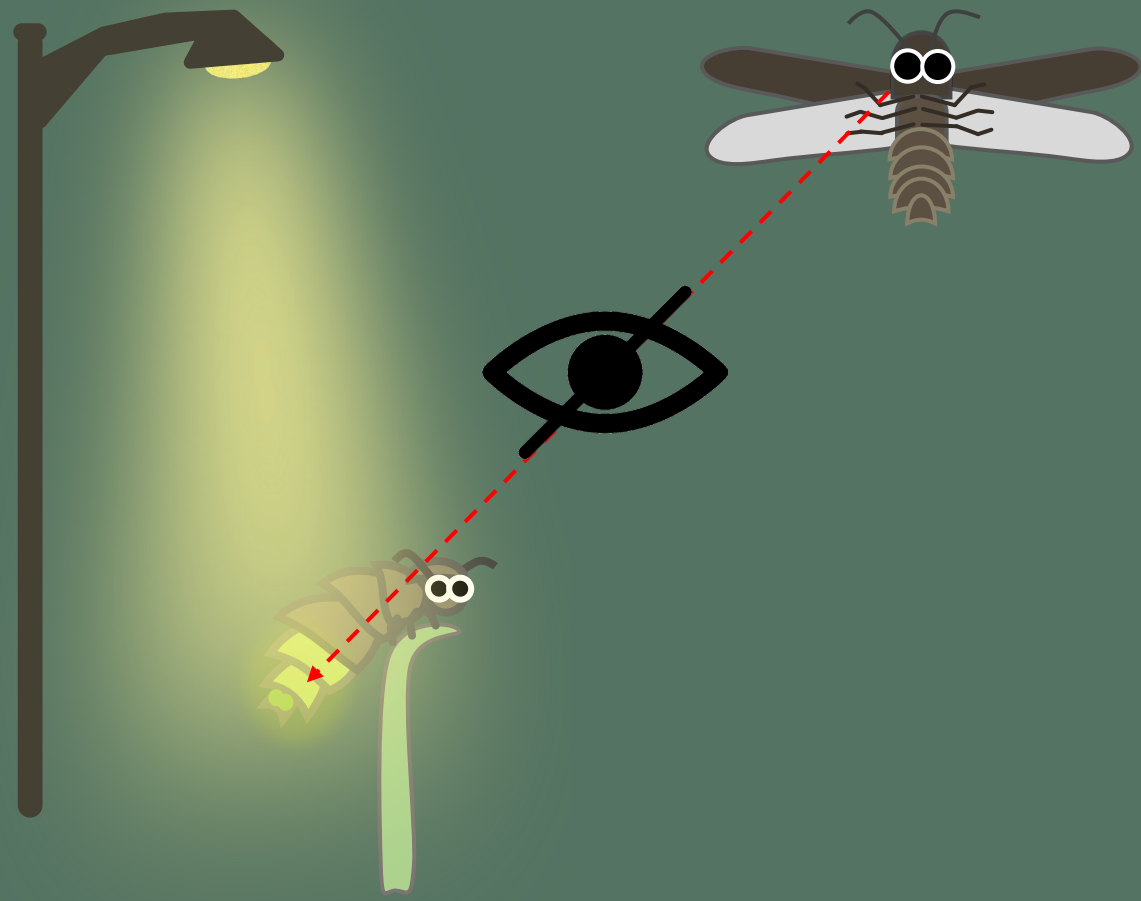

Skyglow

Gebruik van lichtsignalen = gevoelige soort voor interfererend licht uit omgeving.

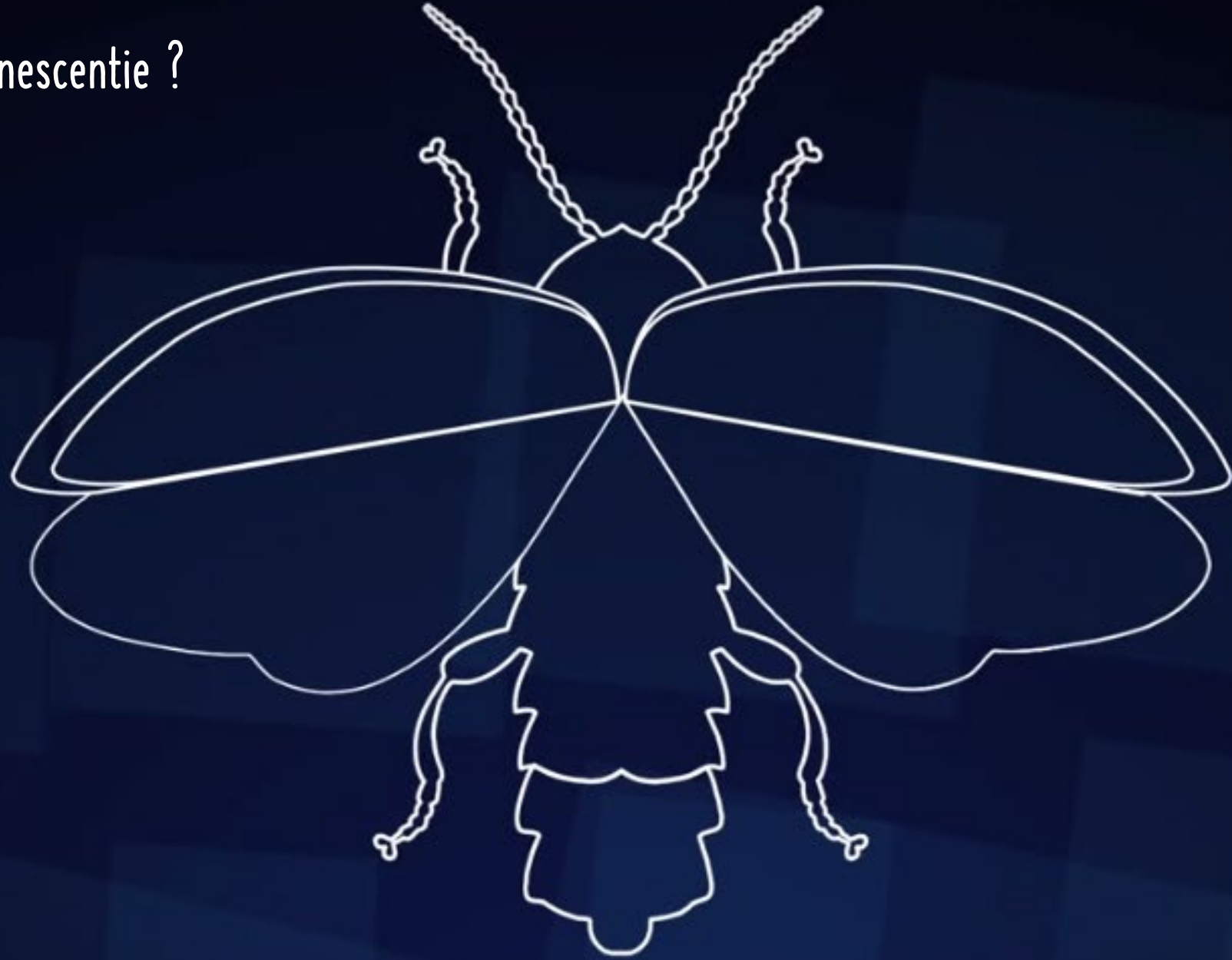

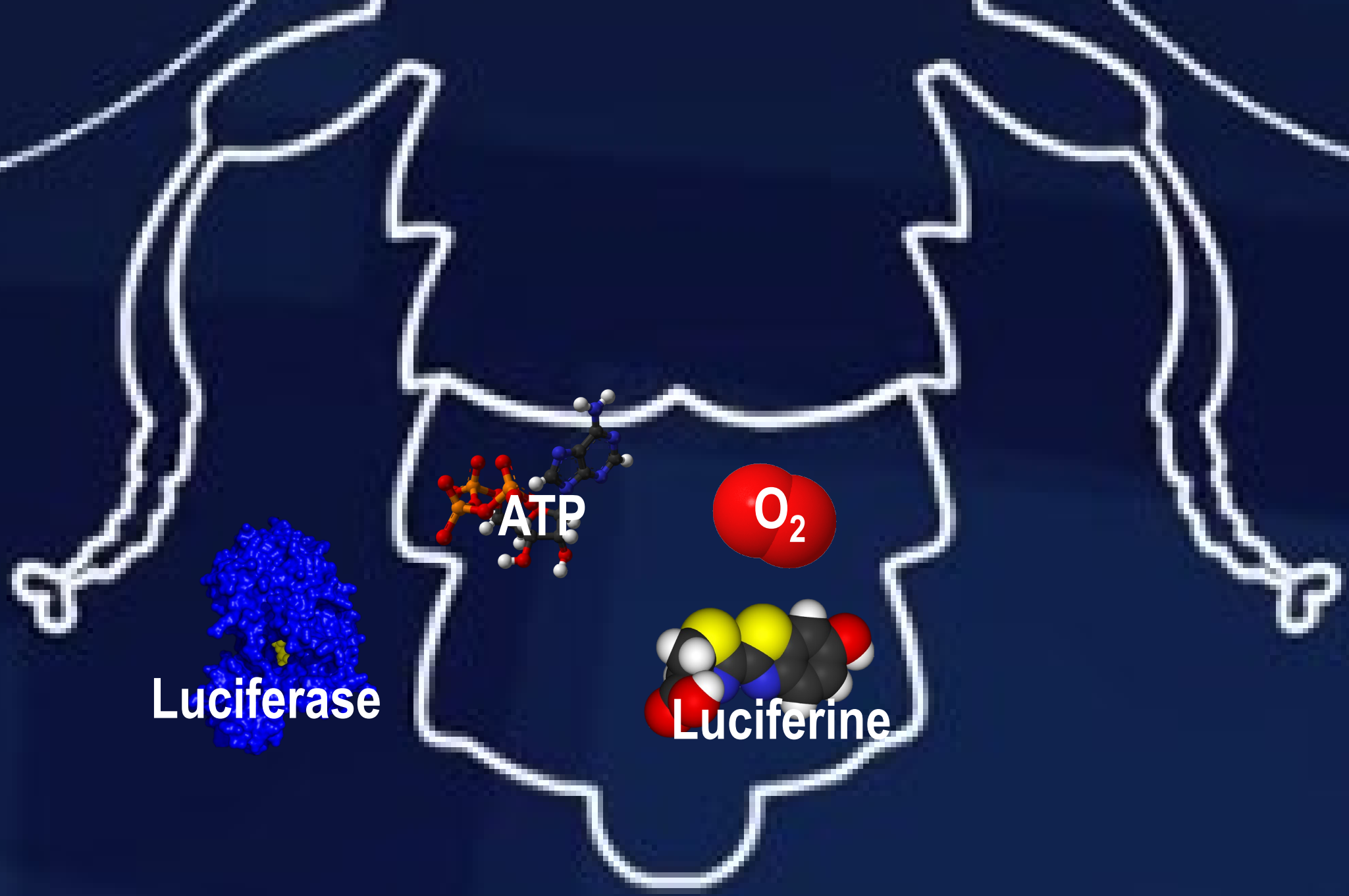
De grote glimworm (*Lampyris noctiluca*)

- Lampyridae - 2200 soorten
- Nachtactief
- Bioluminescerende kever
- Voortplantingsseizoen : half Juni - einde Juli
- Activiteitsperiode : 22:30 - 00:30

Hoe werkt bioluminescentie ?

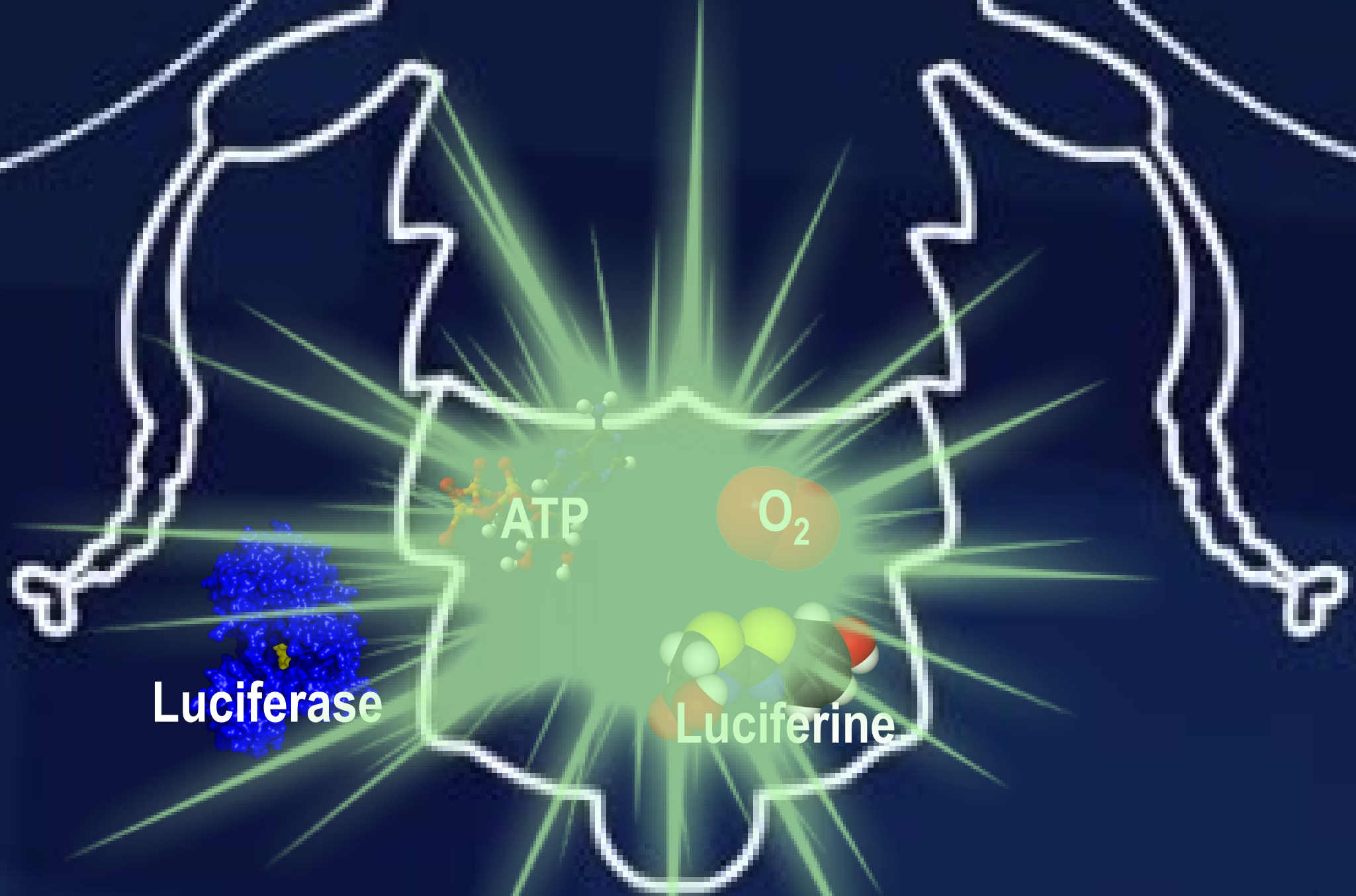

Luciferase

ATP

O₂

Luciferine

Luciferase

ATP

O₂

Luciferine

De grote glimworm (*Lampyris noctiluca*)

Vrouwtje

De grote glimworm (*Lampyris noctiluca*)

Mannetje

© Mira Van den Broeck

L = 12-14mm

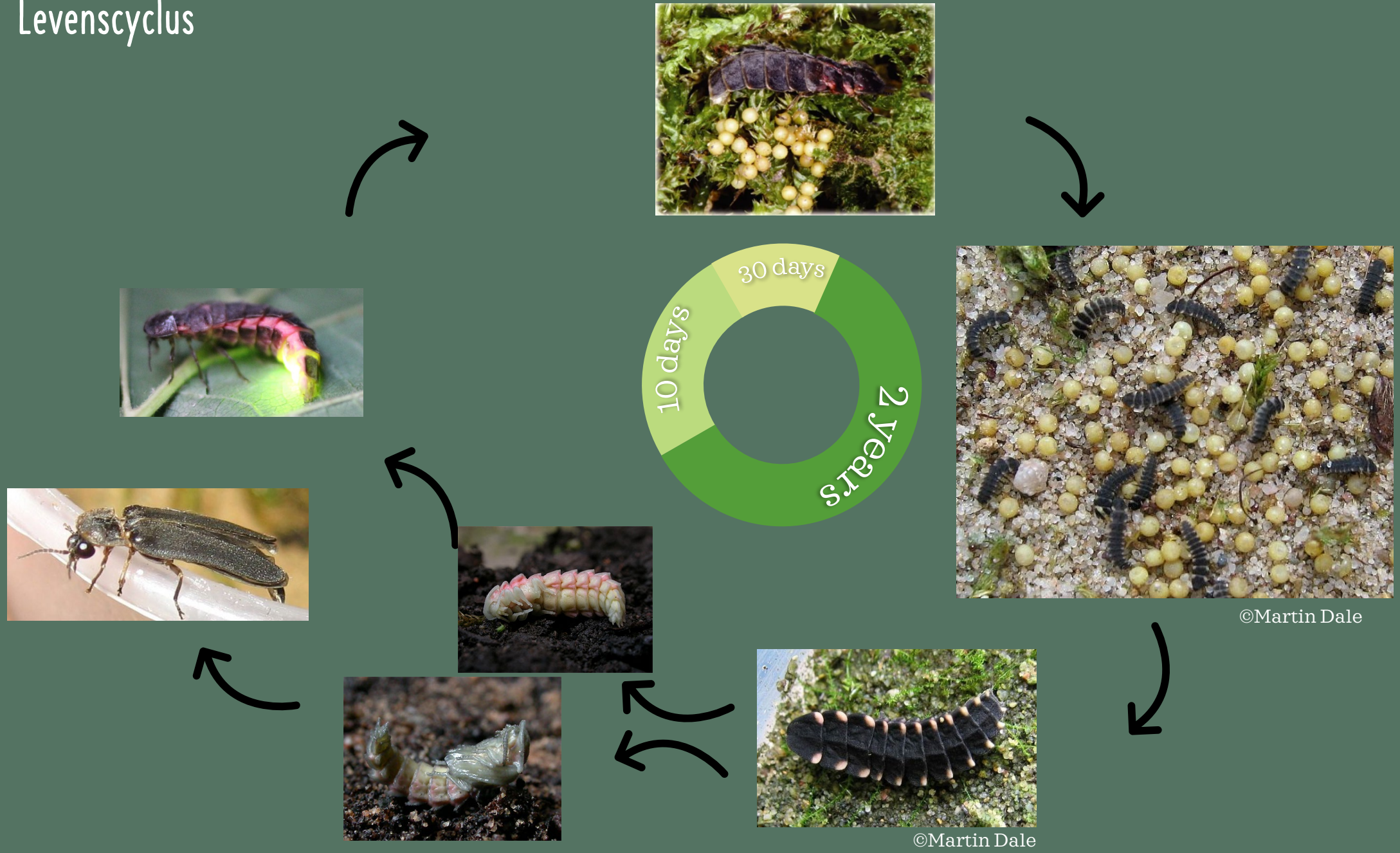
De grote glimworm (*Lampyris noctiluca*)

Larve

- Bioluminescentie = aposematisch signaal
- Defensieve steroïden : lucibufagines
- Lente & herfst waarnemen

Levenscyclus

©Martin Dale

©Martin Dale

3 soorten in België

Grote glimworm
Lampyris noctiluca

Kleine glimworm/vuurvliegje
Lamprohiza splendidula

Kortschildglimworm
Phosphaenus hemipterus

Vrouwtje

©Robert Canis

Grote glimworm
Lampyris noctiluca

Mannetje

© Hubert Polacek

© Mira Van den Broeck

Larve

© Dreamstime

Vrouwtje

Mannetje

Larve

Kleine glimworm /vuurvliegje
Lamprohiza splendidula

©Eric Malfait

Vrouwtje

Mannetje

Larve

Kortschildglimworm
Phosphaenus hemipterus

Glimwormen en kunstlicht :
onderzoek

Glimwormen en kunstlicht : onderzoek (1)

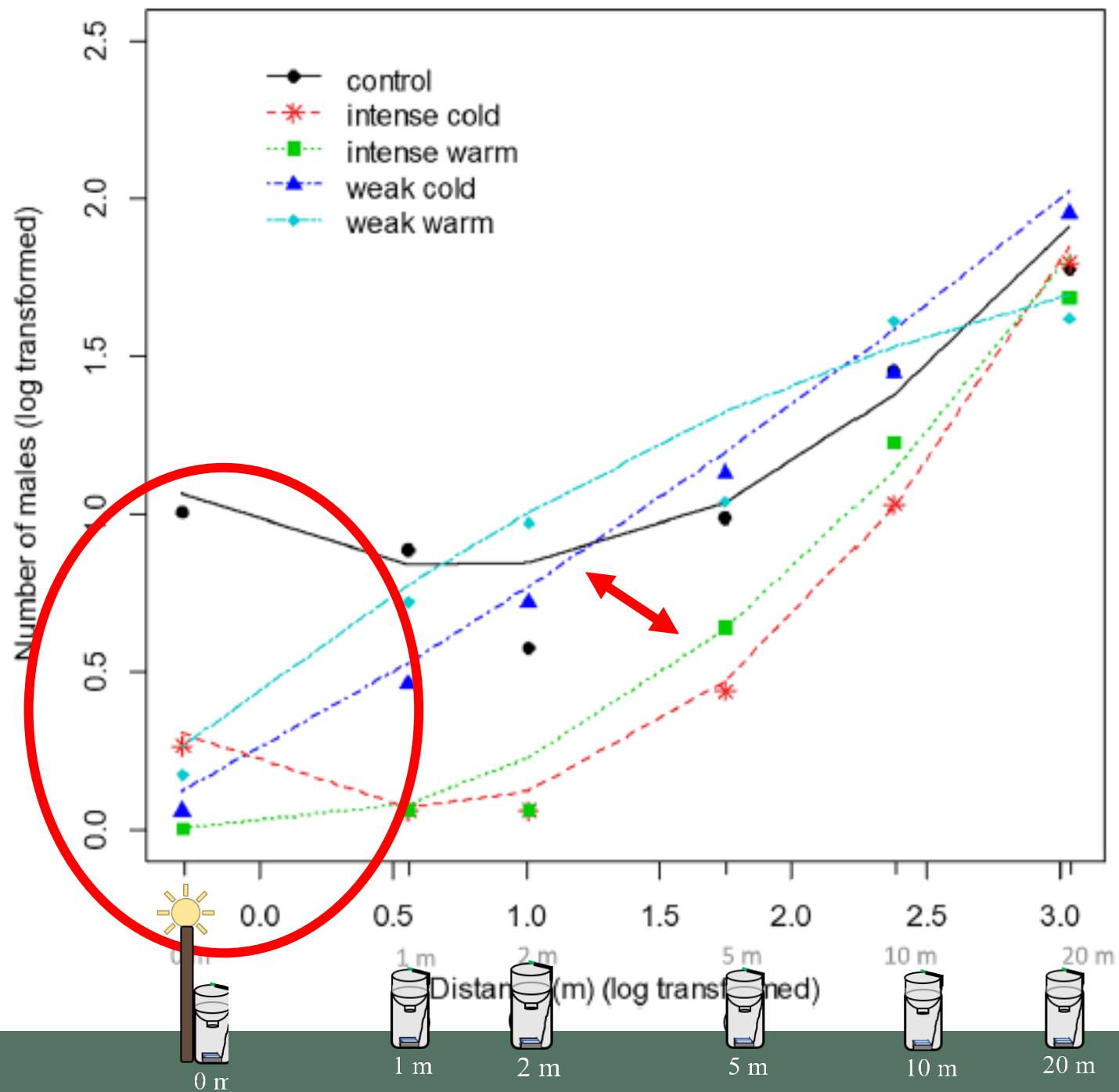
Effect van licht op aantrekkingsuccess van
glimwormen nabootsende vallen

Behandelingen

- Fel en zwak licht
- Kleurtemperatuur : warm & koud wit licht

Resultaten

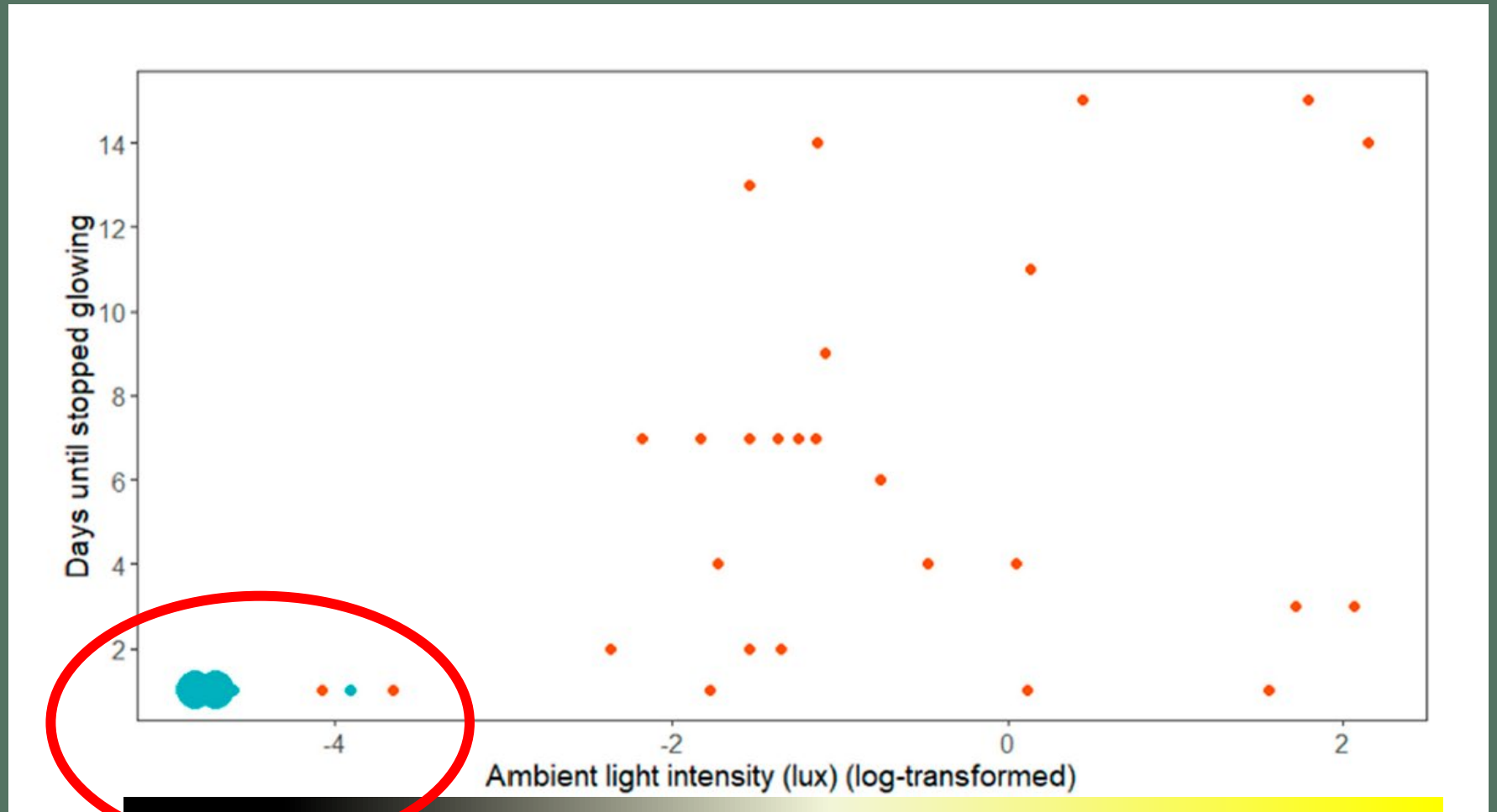

Glimwormen en kunstlicht : onderzoek (2)

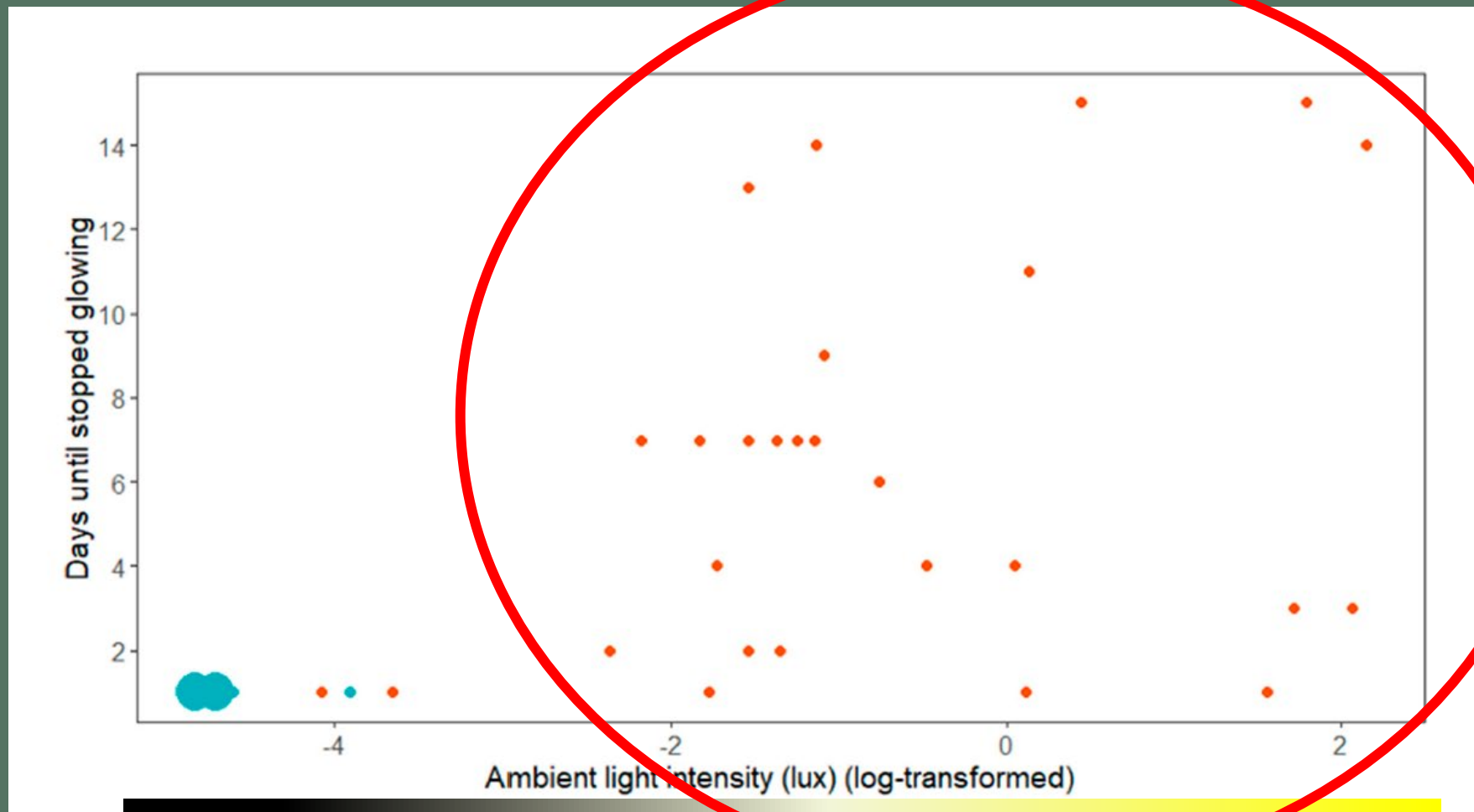
Effect van licht op partner-aantrekkingsuccess in het veld (echte vrouwtjes)

Resultaten

Resultaten

Glimwormen en kunstlicht : onderzoek (3)

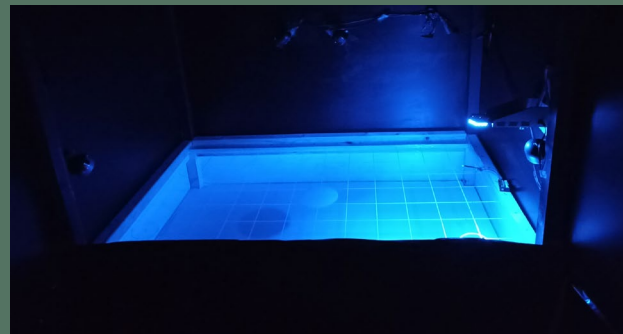
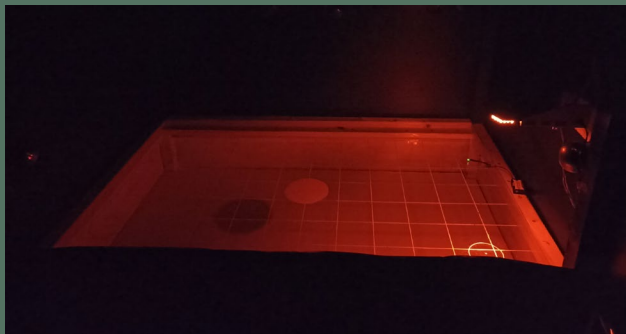
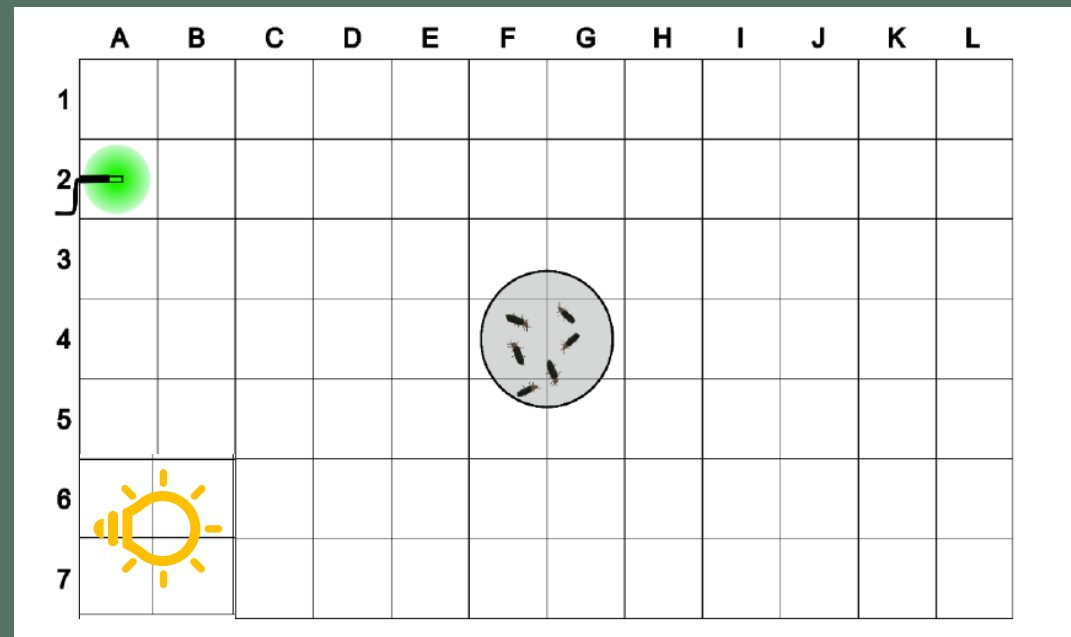
Effect van lichtkleur op partner zoekgedrag

Blauw

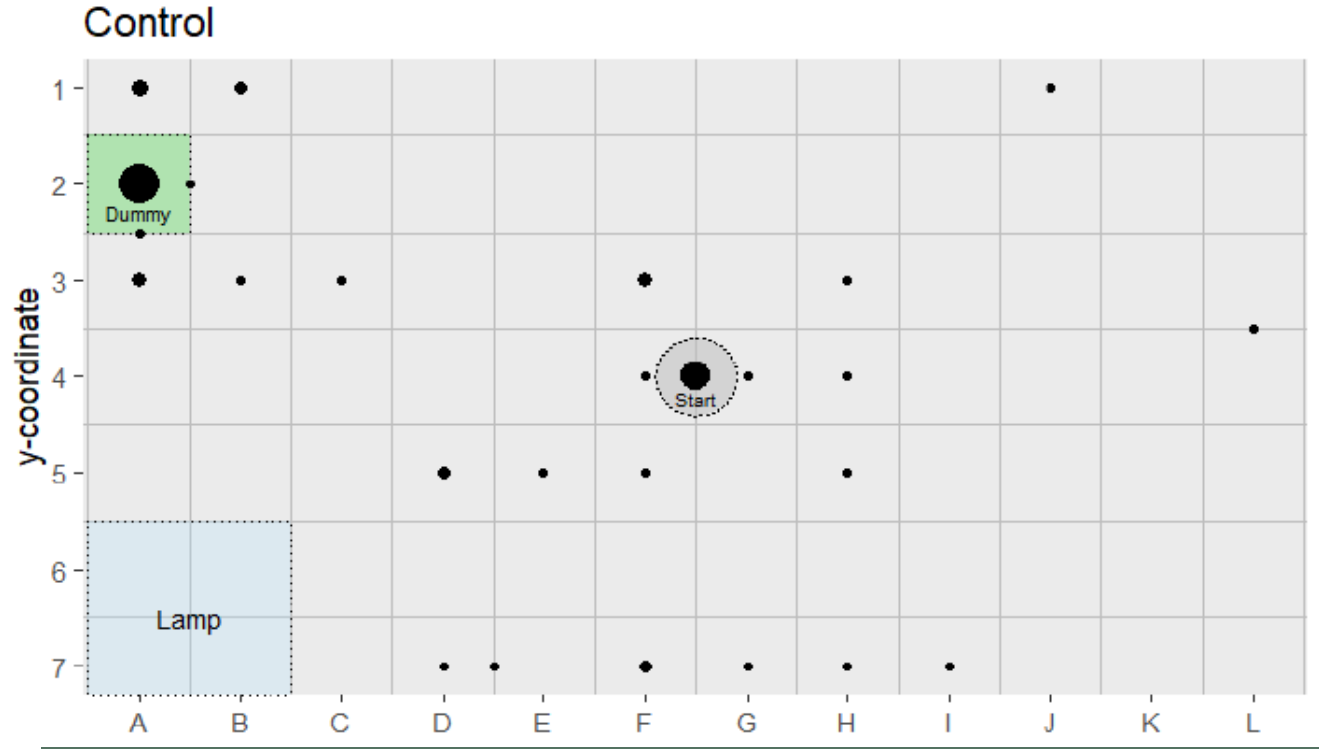
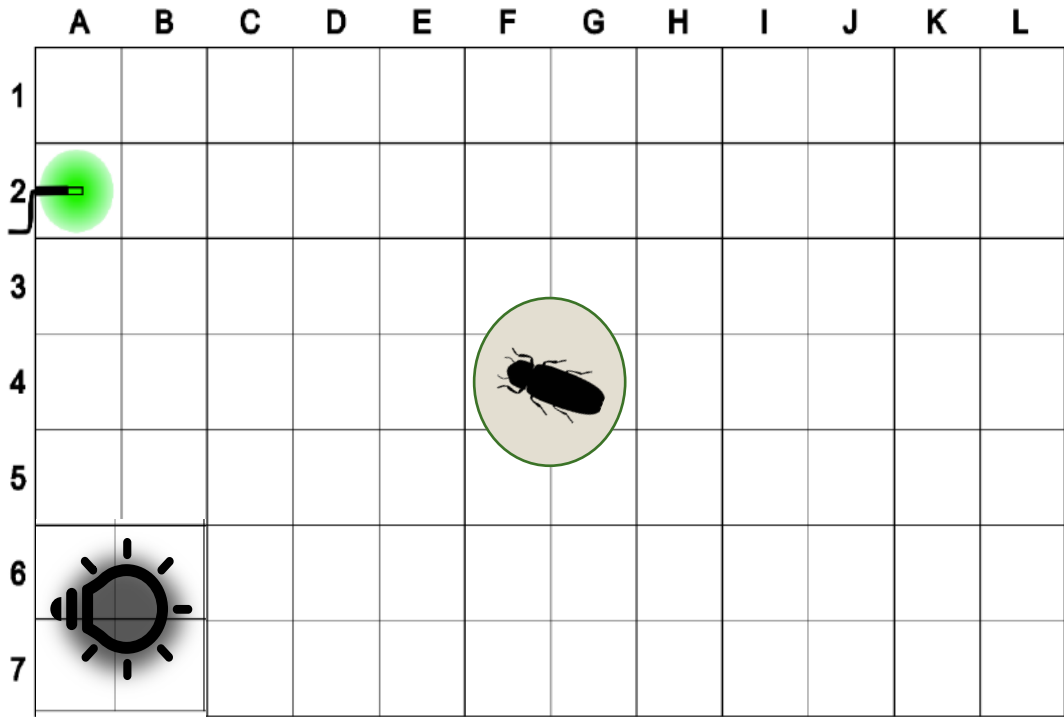
Oranje

Wit

controle

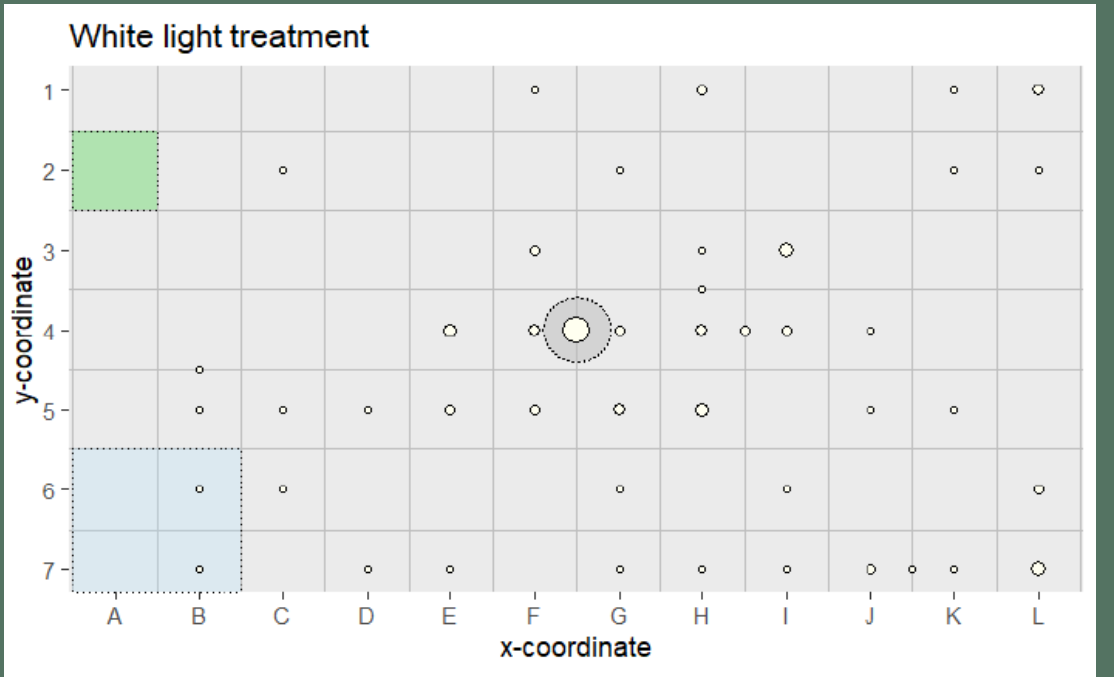
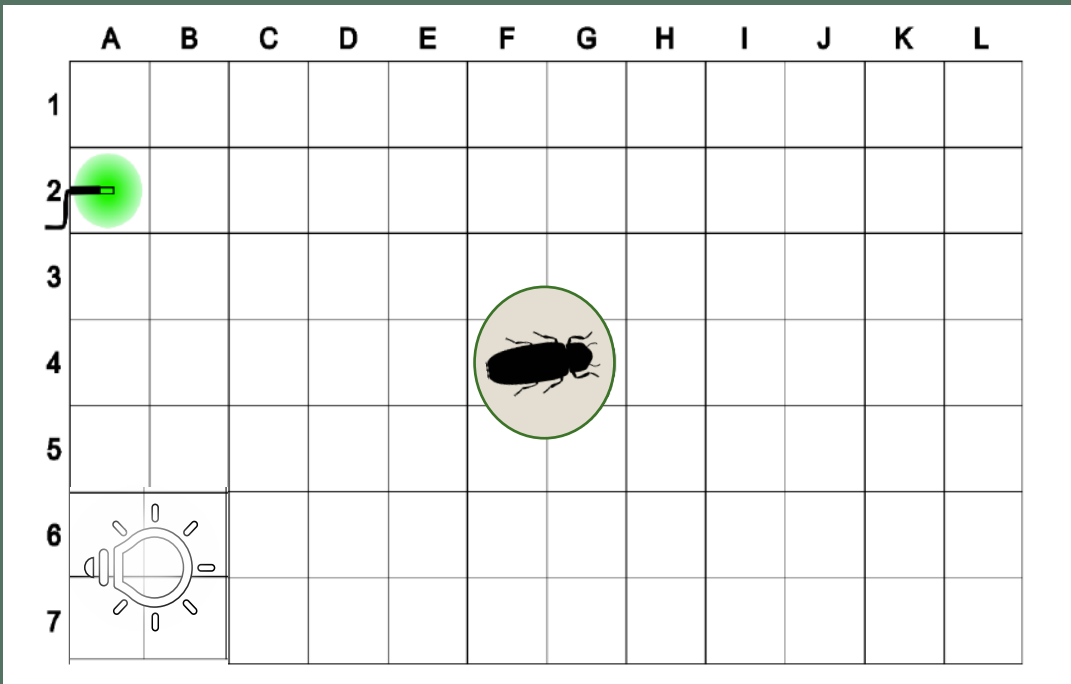
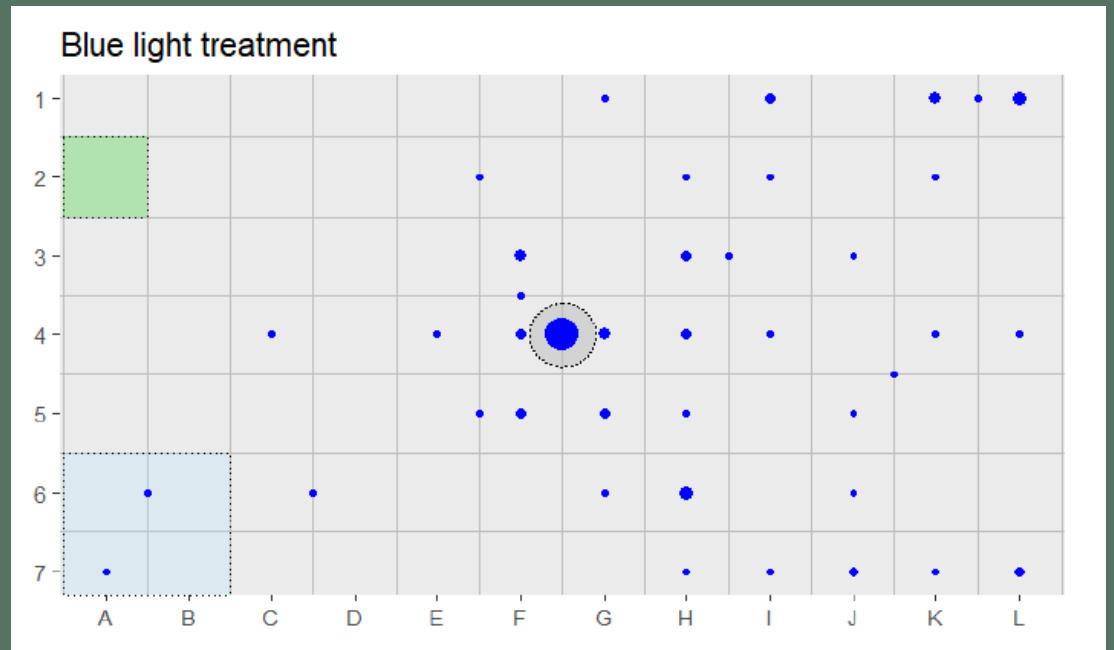
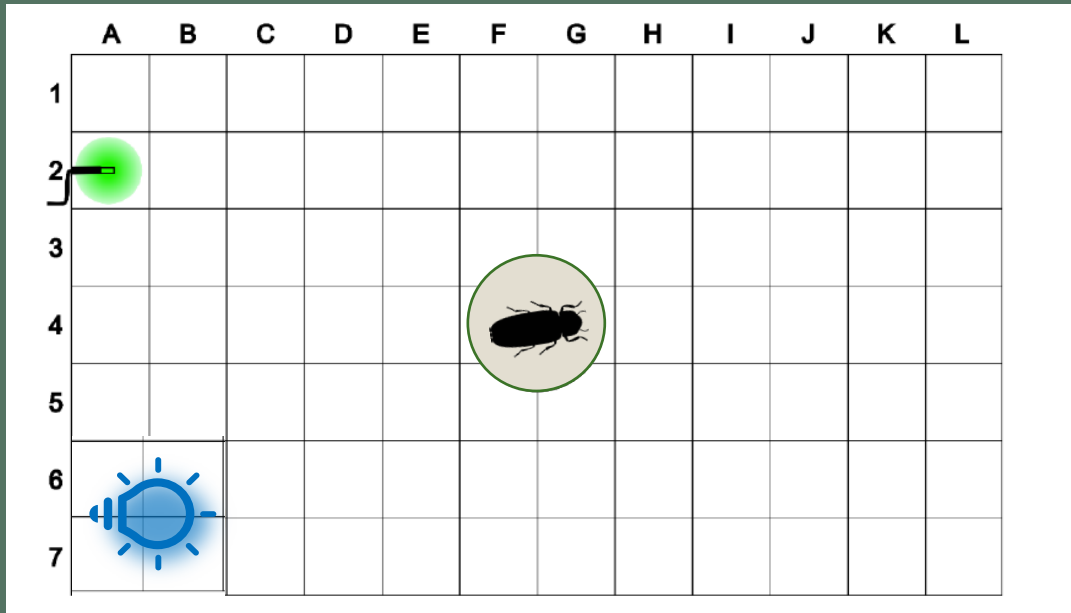

Controle (donker)

Blauw & wit

Glimwormen en kunstlicht : onderzoek (4)

Effect van lichtkleur en tijdelijke blootstelling aan licht op gloeigedrag

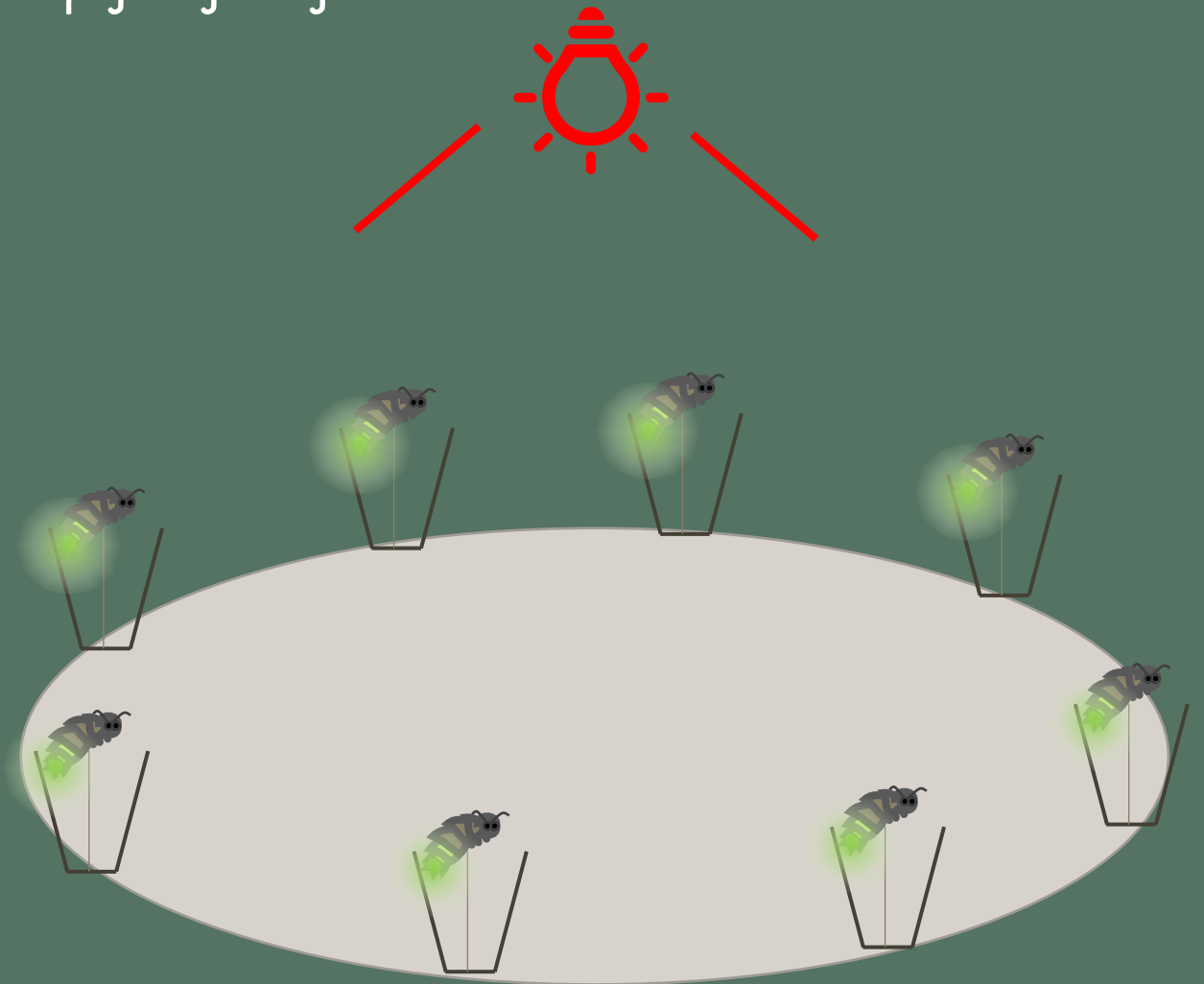
Blauw

Groen

Rood

Wit

Controle

Resultaten

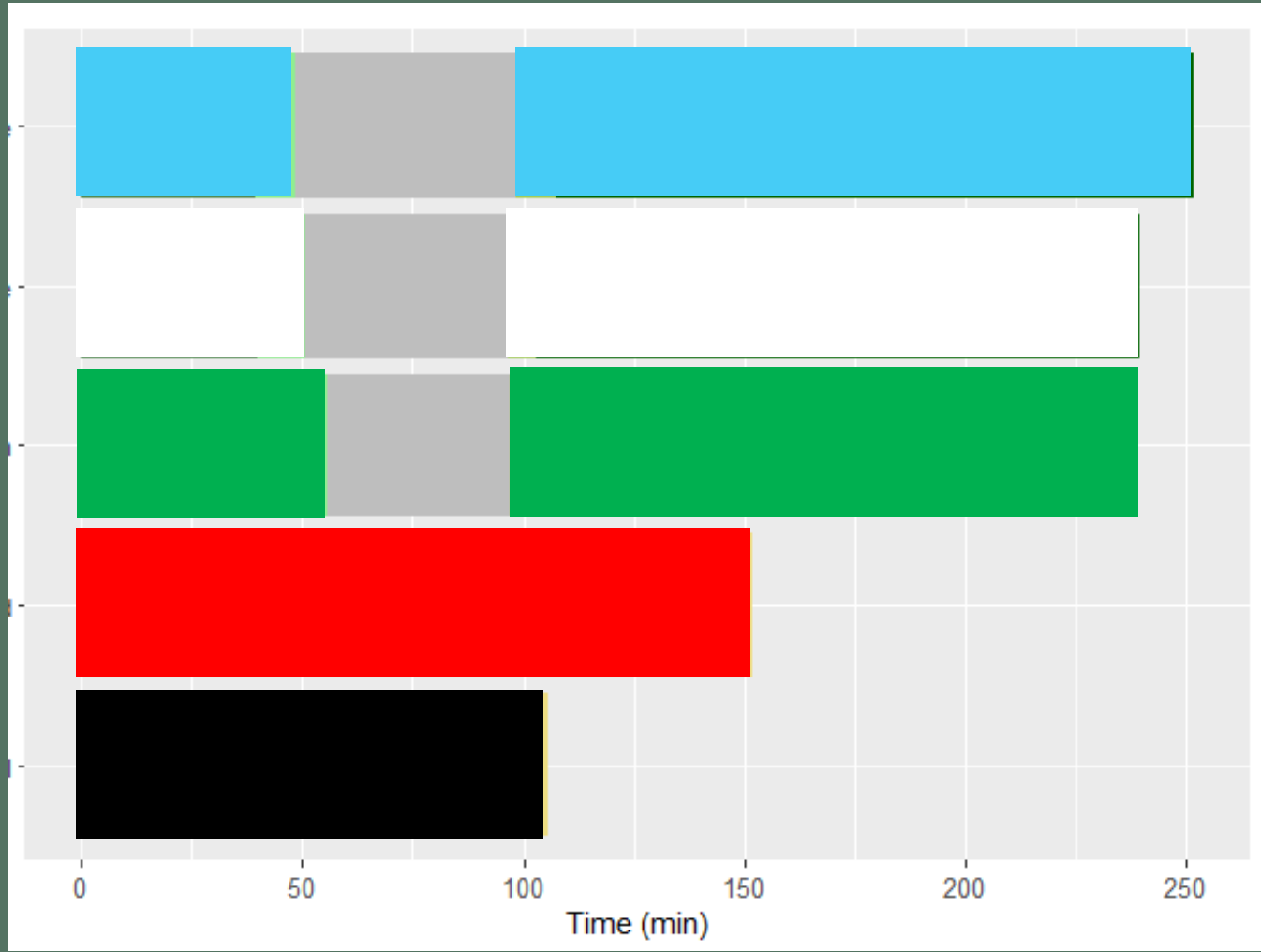
Blauw

Wit

Groen

Rood

Controle

Results

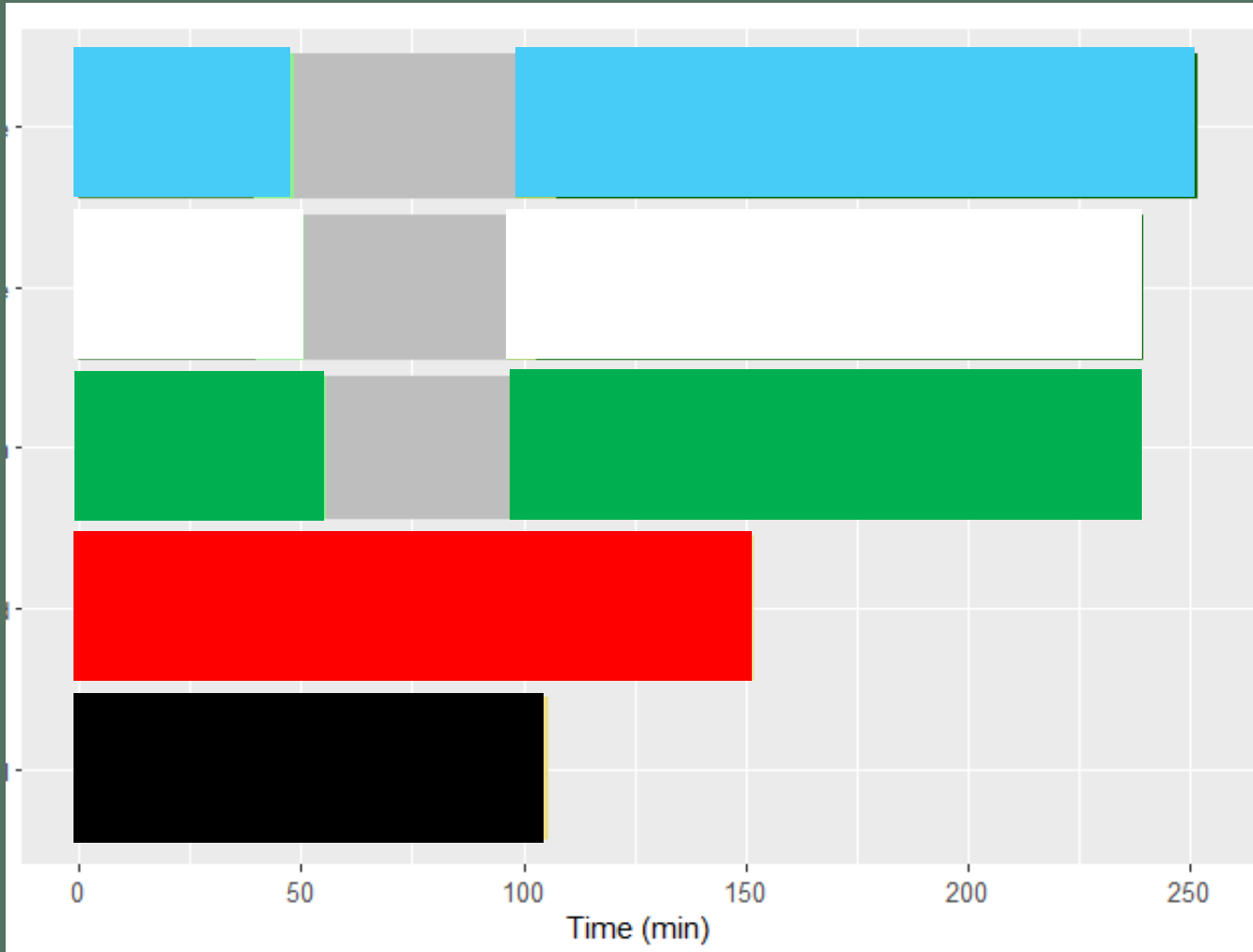
Blue

White

Green

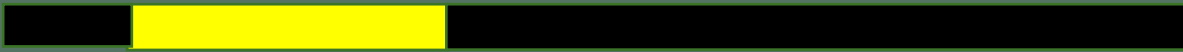
Red

Control

Results

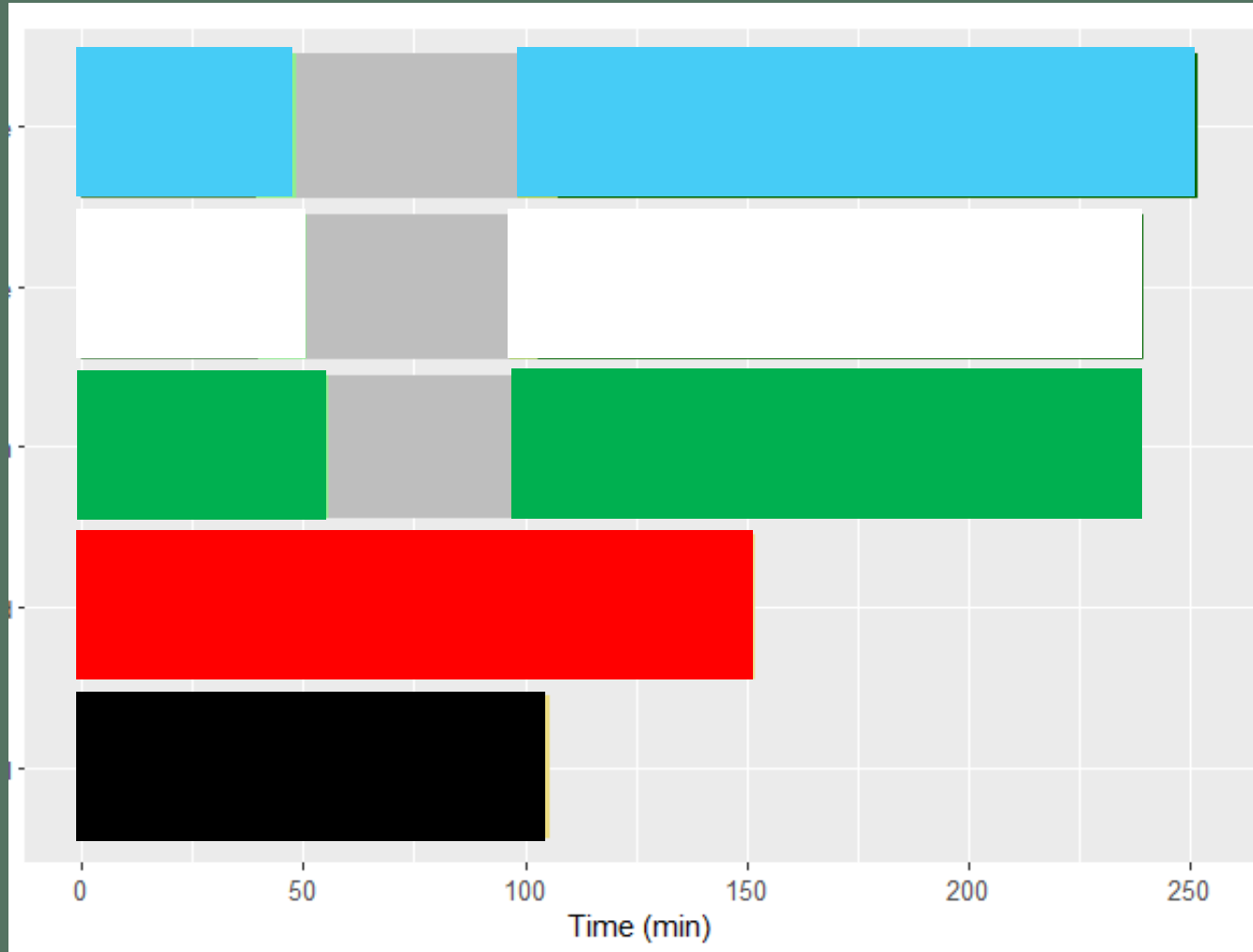
Blue

White

Green

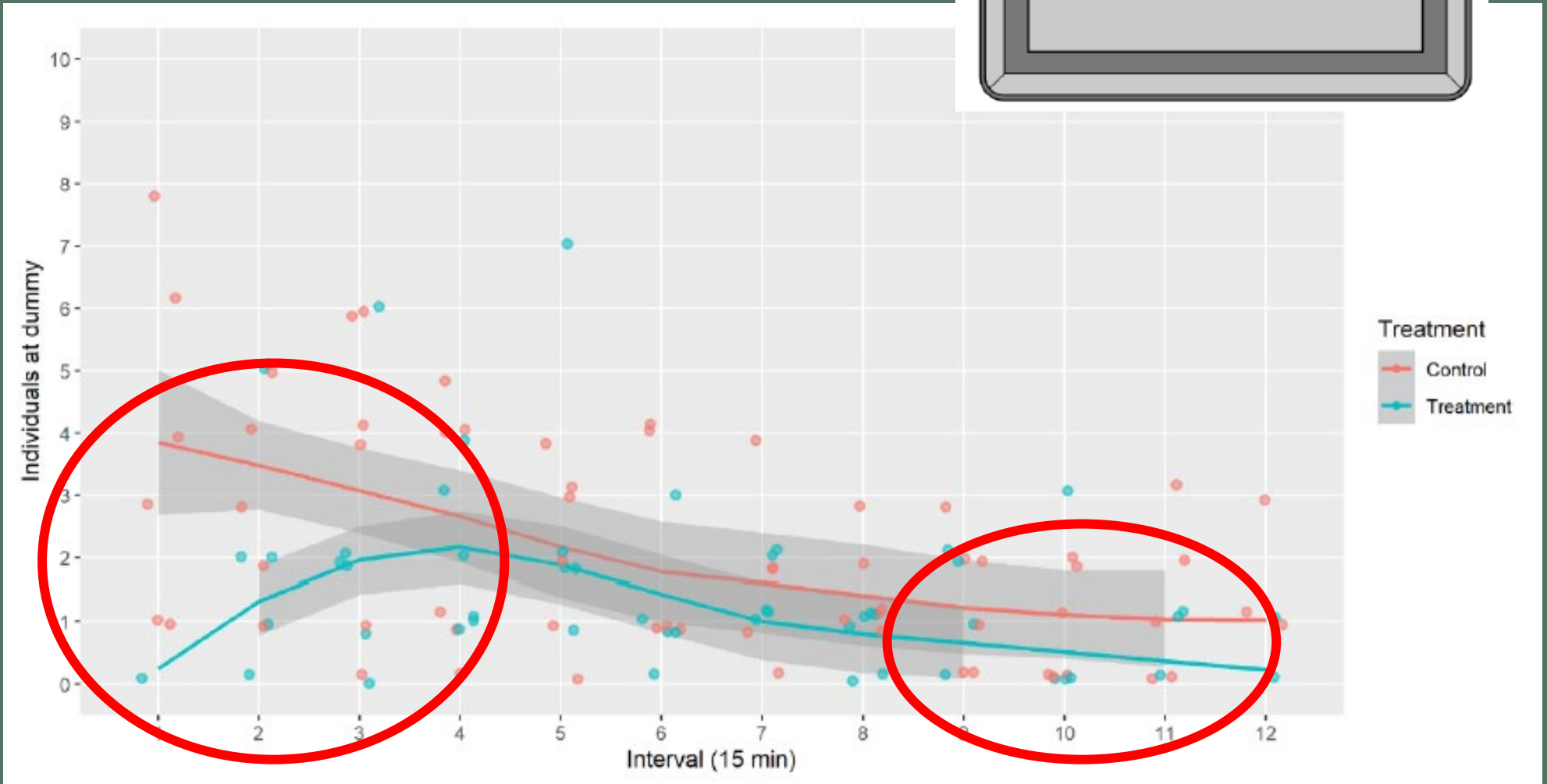
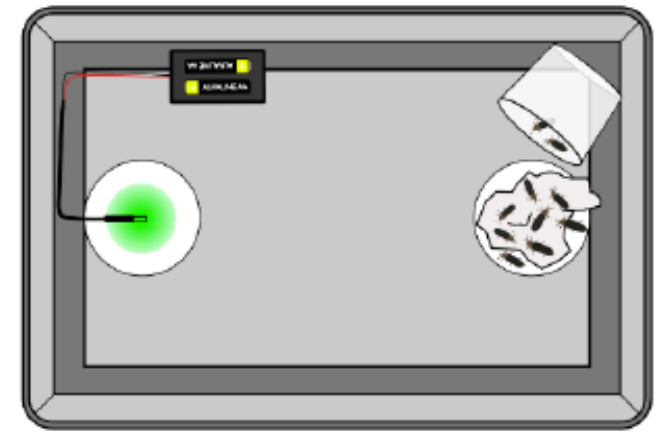
Red

Control

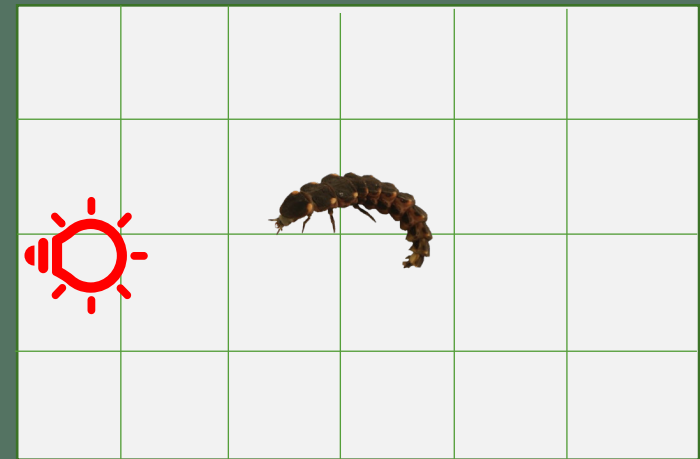
Glimwormen en kunstlicht : onderzoek (5)

Is tijdelijke verlichting een oplossing? Hoe zit dit bij de mannetjes ?

Glimwormen en kunstlicht : onderzoek (6)

Effect van lichtkleur op larven

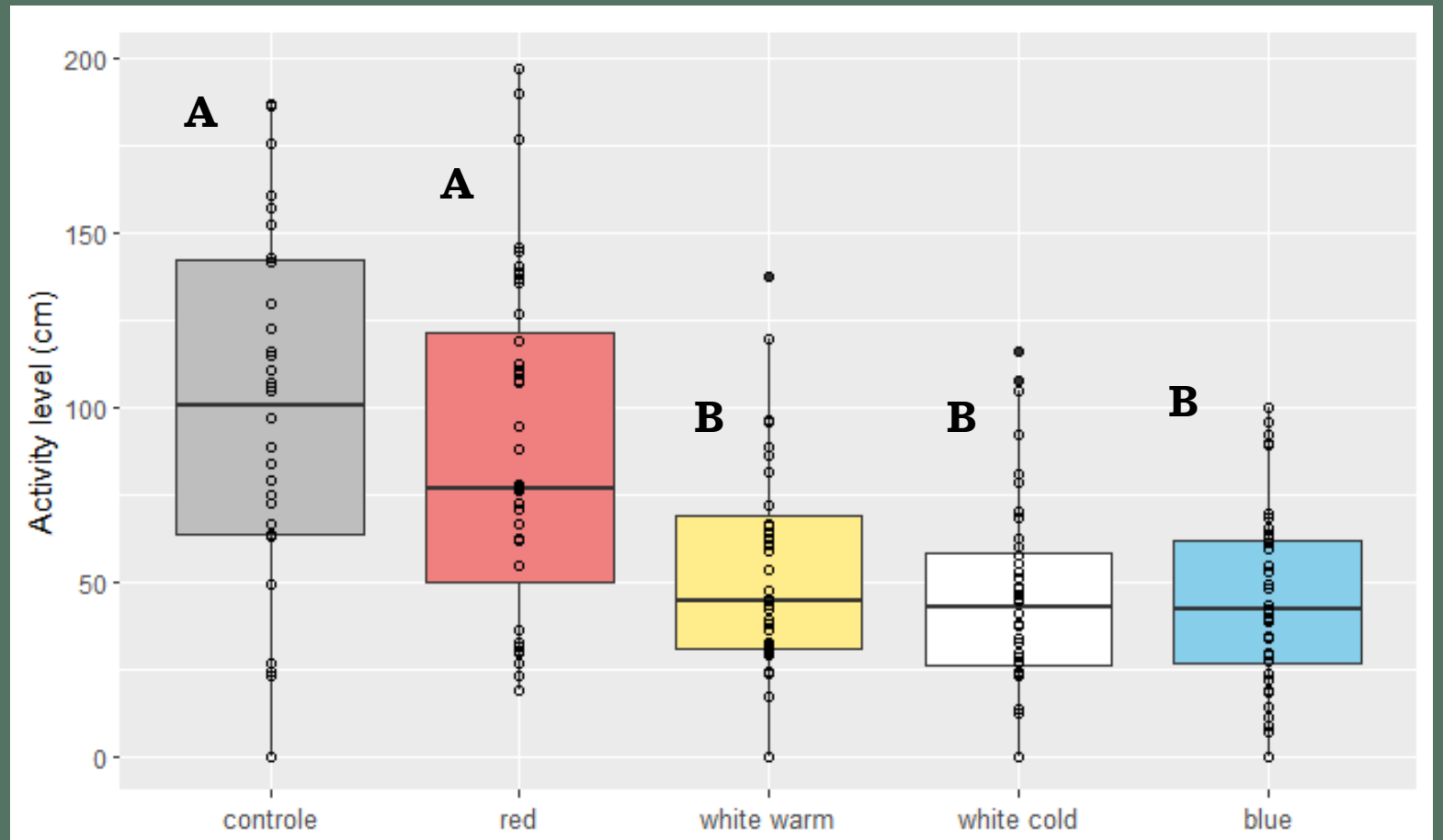

Rood

Warm wit

Koud wit

Blauw

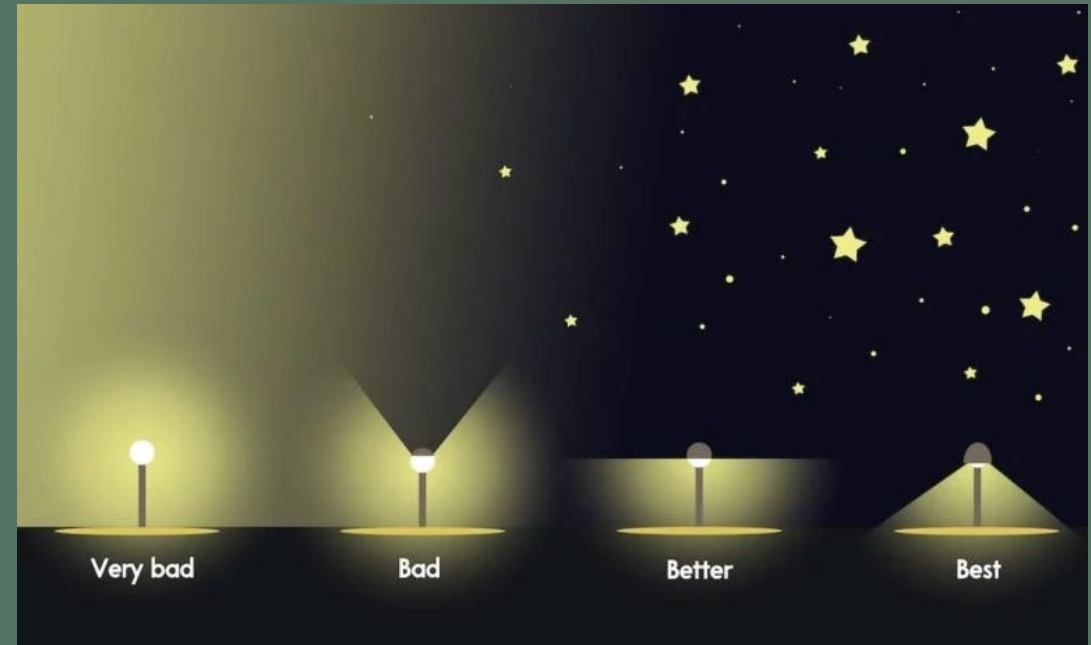

Mitigatie strategieën

- Lichten doven
- Lichten afschermen, vermijd verspilling

roadsafetygb.org.uk

gostargazing.co.uk

Dank voor jullie aandacht

Special thanks :

Prof. Erik Matthysen
Dr. Raphaël De Cock

MA studenten:
Koen Van Daele
Sander Vandormael

Meer weten over glimwormen?
-> [Glimwormenwerkgroep Natuurpunt](#)

